

KONCEPCE ENVIRONMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVY A OSVĚTY LIBERECKÉHO KRAJE

na období 2011 – 2020

Zadavatel	Liberecký kraj Rezort zemědělství a životního prostředí
Zpracovatel	PhDr. Jitka Doubnerová
Termín zpracování	červenec 2009 – únor 2010

OBSAH

1	Metodika zpracování návrhu Zkratky používané v textu	3
2	Vize EVVO: cílová situace v Libereckém kraji v roce 2013 a 2020	6
3	Koncepce EVVO: strategické oblasti na úrovni Libereckého kraje	7
	3.1 EVVO v rodinách a předškolním vzdělávání	7
	3.2 Základní a střední vzdělávání	7
	3.3 Vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání	8
	3.4 Další vzdělávání v oblasti veřejné správy, podnikatelské sféry a neziskových organizací	8
	3.5 Další vzdělávání pedagogických pracovníků	8
	3.6 Oblast veřejnosti	9
	3.7 Infrastruktura, koordinace, spolupráce a komunikace v EVVO, kvalitní nabídka programů	9
	3.8 Indikátory	10
	3.9 Finanční rámec pro EVVO	10
4	Doporučení pro ostatní subjekty v oblasti EVVO	11
5	Způsob vyhodnocování realizace	12
6	Akční plán EVVO LK na období 2011 – 2013	13
Přílohy		
I	Kompetence a vazby v Koncepci EVVO Libereckého kraje (koordinátor, poradní výbor / meziresortní pracovní skupina)	17
II	Adresář subjektů EVVO v Libereckém kraji	20
III	Finanční rámec realizace Koncepce EVVO Libereckého kraje	22
IV	Situace EVVO v dalších krajích NUTS 2 Severovýchod	25

1. METODIKA ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU

Návrhová část Konceptce EVVO Libereckého kraje vychází z několika zdrojů:

Celkový rámec Konceptce EVVO vychází ze strategických dokumentů České republiky, zejména:

- Státní program EVVO České republiky v aktualizaci Akčního plánu SP EVVO na období 2007 – 2009 a návrhu Akčního plánu SP EVVO v ČR na léta 2010 – 2012 s výhledem do roku 2015: z tohoto dokumentu byly převzaty cíle, u nichž jsou jako spolupracující subjekty uvedeny kraje
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky 2008 – 2015: Konceptce EVVO LK akceptuje odlišnosti EVVO a VUR, vzhledem k blízké tematice i ke společným cílovým skupinám i poskytovatelům služeb zařazuje příslušné aktivity do akčního plánu na období 2010 – 2013 zatím společně
- Meziresortní dohoda o spolupráci mezi MŽP a MŠMT
- Program Zdraví pro všechny v 21. století
- Rozvojový program environmentálního poradenství v ČR pro období 2008 – 2013 a Realizační plán Rozvojového programu environmentálního poradenství na roky 2010 - 2013

Jako referenční dokumenty byly využity konceptce EVVO ostatních krajů NUTS2 Severovýchod a výsledky sledování plnění těchto dokumentů (SSEV Pavučina – zakázka MŽP v programu Národní síť EVVO).

Zejména vzhledem k vazbě na SP EVVO ČR byla zvolena obdobná struktura cílů tak, aby bylo možné snadno srovnat cíle a opatření, v nichž se předpokládá role kraje jako spolupracujícího subjektu. V konceptci je stanoveno celkem 19 cílů, k nimž jsou v akčním plánu přiřazena opatření. Každé opatření obsahuje termín plnění, odpovědného garanta a spolupracující subjekty – klíčového partnera a další subjekty. Cílové stavy i opatření jsou formulovány tak, aby jejich plnění bylo v kompetenci daného garanta. Garantem je zpravidla rezort, který koordinuje plnění daného opatření a zodpovídá za vyhodnocení plnění.

Vlastní obsah Konceptce EVVO LK je založen na vyhodnocení konceptce EVVO z předchozího období (Analýza plnění cílů Konceptce EVVO v období 2003 – 2009, SWOT analýza) a posouzení konkrétní situace a potřeb v Libereckém kraji. Volba cílů vychází ze záměrů:

- podpořit silné stránky EVVO v Libereckém kraji
- využít příležitostí, které se pro EVVO v Libereckém kraji i na národní a evropské úrovni otevírají
- zlepšit situaci v oblasti slabých stránek, snížit jejich vliv
- sledovat negativní trendy ohrožující cíle EVVO, eliminovat je popř. snížit jejich dopady.

U navrhovaných opatření je sledován zejména jejich systémový dopad na regionální úrovni.

Cíle konceptce jsou formulovány obecně, konkretizace včetně stanovení monitorovacích indikátorů a odpovědností za jejich plnění a vyhodnocování je součástí akčního plánu.

Výběr a formulace cílů byly připomínkovány během období listopad - prosinec 2009 na několika úrovních:

- při diskusních setkáních v Libereckém kraji
- elektronickou diskusí po zveřejnění pracovní verze dokumentu
- prezentací a diskusí ve výběrech Zastupitelstva LK.

Zkratky používané v textu

ARR	Agentura regionálního rozvoje
BAT	Best available technology – nejlepší dostupná technologie
CEV	Centrum ekologické výchovy
CP	Čistá produkce
CVLK	Centrum vzdělanosti Libereckého kraje
ČR	Česká republika
ČZU	Česká zemědělská univerzita
Čmelák SPP	Čmelák Společnost přátel přírody
DDM	Dům dětí a mládeže
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EMS, EMAS	Systém environmentálního managementu – řízení podniku z hlediska životního prostředí
ESF	Evropský sociální fond
EŠV	Ekologicky šetrný výrobek
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
GF	Grantový fond
GIS	Geografické informační systémy
GP	Grantový program
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ISO	Systémové normy řízení společnosti a výroby (ve vztahu k životnímu prostředí ISO 14001)
KEV	Klub ekologické výchovy
KHK	Krajská hospodářská komora
KHS	Krajská hygienická stanice Libereckého kraje
KOKEV	Koncepce EVVO Libereckého kraje
KRNAP	Krkonošský národní park
KSCR	Odbor kultury, sportu a cestovního ruchu Krajského úřadu Libereckého kraje
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
KVK	Krajská vědecká knihovna Liberec
LČR	Lesy České republiky, s.p.
LK	Liberecký kraj
MA21	Místní agenda 21
MAS	Místní akční skupina
MIC (TIC)	Městské (turistické) informační centrum
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MRKEV	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MŠV	Mimoškolní výchova
MZ	Ministerstvo zdravotnictví ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
NNO	Nestátní nezisková organizace (zejména občanské sdružení, obecně prospěšná společnost)
NP	Národní park
OP	Operační program
OPVK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OPŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
Orsej	Projekt Regionální systém EVVO Libereckého kraje (2006 – 2008)
OŠMTS	Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu Krajského úřadu Libereckého kraje

OU	Odborné učiliště
OZE	Obnovitelné zdroje energie
OŽPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Libereckého kraje
RAR	Regionální agrární rada Libereckého kraje
RR	Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů Krajského úřadu Libereckého kraje
RŠMTS	Rezort školství, mládeže, tělovýchovy a sportu Libereckého kraje
RVP	Rámcové vzdělávací programy škol
RZ	Odbor zdravotnictví Krajského úřadu Libereckého kraje
RZŽP	Rezort zemědělství a životního prostředí Libereckého kraje
SC	Strategický cíl
SEV	Středisko ekologické výchovy
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky
SCHKO	Správa chráněné krajinné oblasti
SMOK	Stálá mezioborová konference EVVO
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
SPgŠ	Střední pedagogická škola
SŠHL	Střední škola hospodářská a lesnická
STEP	Síť ekoporaden
STŘEVLIK	Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje
SURLK	Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje
SVČ	Středisko volného času
SWOT	Analýza silných (S - strenghts) a slabých (W - weaknesses) stránek, příležitostí (O - opportunities) a ohrožení (T – threats)
TUL	Technická univerzita Liberec
U	Učiliště
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesa
VLS	Vojenské lesy a statky
VŠ	Vysoká škola
VUR	Vzdělávání k udržitelnému rozvoji
ZCHÚ	Zvláště chráněná území
ZO ČSOP	Základní organizace Českého svazu ochránců přírody
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí

Vysvětlení termínů

Garant	Rezort odpovědný za plnění daného úkolu
Green procurement	System řízení s ohledem na dopady na životní prostředí (např. nakupování čistících prostředků šetrných vůči životnímu prostředí, důsledné třídění odpadů a vazba na recyklaci, systém sdílení služebních vozů apod.), v úřadech veřejné správy zpravidla formulovaný ve vnitřním předpisu
Indikátor	Ukazatel, pomocí kterého se hodnotí plnění úkolu či cíle
Klíčový partner	Rezort nebo organizace podílející se významně na plnění daného cíle (s řídicí kompetencí v dané oblasti)
Spolupracující subjekty	Další rezorty nebo organizace spolupracující (zpravidla informačně a metodicky) na plnění daného cíle

2. VIZE EVVO V LIBERECKÉM KRAJI V ROCE 2013 A 2020

Cílový stav 2013

Území Libereckého kraje je rovnoměrně pokryto nabídkou kvalitních environmentálních vzdělávacích a osvětových programů na vysoké odborné úrovni pro všechny cílové skupiny. Krajský systém EVVO vytváří vhodné zázemí pro poskytovatele programů a zajišťuje rovnoměrné pokrytí území kraje nabídkou programů.

Cílový stav 2020

Pestrá nabídka kvalitních programů environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty vytváří základ pro porozumění environmentálním vazbám na místní, regionální a globální úrovni a pro odpovědný přístup občanů, veřejné správy a podnikatelů Libereckého kraje k budoucnosti. Poskytovatelé služeb v oblasti EVVO mají k dispozici profesionální zázemí pro přípravu kvalitních programů na odborné úrovni odpovídající potřebám jednotlivých cílových skupin. Stabilizovaný krajský systém EVVO vytváří vhodné zázemí pro poskytovatele programů, zajišťuje rovnoměrné pokrytí území kraje nabídkou programů, monitoruje poskytované programy a hodnotí jejich kvalitu.

3. KONCEPCE EVVO: STRATEGICKÉ CÍLE NA ÚROVNI LIBERECKÉHO KRAJE

3.1 EVVO v rodinách a předškolním vzdělávání

Cílový stav 3.1.1:

Rodiče dětí v předškolním věku mají dostatečné příležitosti k získání informací o vlivu přírodního prostředí na rozvoj a zdraví dítěte a mají možnost využít existující nabídky vzdělávacích a osvětových programů z oblasti EVVO

Vazba na SWOT:

S11, S12, S16, S17, W8, T1, T2, T7

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 1

Indikátor:

Počet programů a materiálů EVVO pro rodiny s dětmi; kvalita poskytovaných programů a materiálů

Cílový stav 3.1.2:

Mateřské školy systematicky začleňují principy EVVO v rámci svého provozu a ve výchovně vzdělávacím procesu

Vazba na SWOT:

S7 (síť Mrkvička), W3, T3, T6

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 2

Indikátor:

% MŠ realizujících celoškolské programy EVVO

% MŠ uplatňujících provozní opatření snižující negativní dopady na životní prostředí

3.2 Základní a střední vzdělávání

Cílový stav 3.2.3:

Školy přistupují k EVVO systematicky a aktivně

Vazba na SWOT:

S7 (síť MRKEV, Ekoškola, ŠUŽ), S11, S12, S17, W2, W3, W12, T3, T4, T5, T6

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 3

Indikátor:

% škol, které aktivně a systematicky začleňují EVVO do svých ŠVP

Cílový stav 3.2.4:

Nabídka služeb a programů nabízených základním a středním školám vzdělávacími subjekty v oblasti EVVO je kvalitní a stabilizovaná

Vazba na SWOT:

S11, S12, S14, S16, W2, W8, W11, W12, O6, O8, T3, T5, T6, T7

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 4

Indikátory:

Počet programů a dalších služeb EVVO pro školy; kvalita poskytovaných programů a služeb

Cílový stav 3.2.5:

Školy a školská zařízení minimalizují nepříznivé dopady svého provozu na životní prostředí

Vazba na SWOT:

W7, T1, T6

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 5

Indikátor:

% škol uplatňujících komplexní přístup k EVVO zahrnující ekologický provoz, spolupráci v rámci obce apod.

3.3 Vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání

Cílový stav 3.3.6:

Studenti připravující se na pedagogické profese (bez ohledu na aprobaci) na Technické univerzitě Liberec mají možnost absolvovat předmět zaměřený na teorii a metodiku EVVO

Vazba na SWOT:

S15, O6

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 6

Indikátory:

Počet studentů pedagogických oborů vykonávajících odborné praxe u SEV a NNO poskytujících programy a další služby EVVO

Počet studentských prací (seminárních, diplomových, SVOČ) s tematikou EVVO

Cílový stav 3.3.7:

Veřejné a státní VOŠ a TUL začleňují environmentální principy do svého provozu a vzdělávacího procesu

Vazba na SWOT:

S16, W7, O6, T7

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 7

Indikátor:

Počet technických zlepšení v rámci environmentálně šetrného provozu VOŠ a TUL

3.4 Další vzdělávání v oblasti veřejné správy, podnikatelské sféry a neziskových organizacích

Cílový stav 3.4.8:

Zaměstnanci úřadů veřejné správy mají základní environmentální znalosti a uplatňují je v rámci praxe úřadů

Vazba na SWOT:

S9, S11, W5, W7, O1, T1, T4

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 9

Indikátor:

Počet absolventů vzdělávacích programů EVVO pro veřejnou správu

% úřadů veřejné správy, jejichž zaměstnanci absolvují vzdělávací programy EVVO pro veřejnou správu

Cílový stav 3.4.9:

Roste počet podniků a organizací uplatňujících environmentální principy a zavádění environmentálních dobrovolných nástrojů řízení, jejichž součástí je i EVVO zaměstnanců

Vazba na SWOT:

S9, W7, O9, T2, T4, T8

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 10

Indikátor:

Počet organizací a institucí, které zavedly vnitřní směrnici nebo organizační normu environmentálně příznivého provozu

Počet propagovaných dobrých příkladů (podniky uplatňující dobrovolné nástroje a aktivity v oblasti EVVO, organizace uplatňující *green procurement*)

3.5 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Cílový stav 3.5.10:

Standard a nabídka programů DVPP zajišťuje, že pedagogičtí pracovníci v Libereckém kraji jsou kvalitně připraveni pro zařazení environmentálních témat a souvislostí do vzdělávacích programů

Vazba na SWOT:

S7, S13, S16, S17, W11, W12, O6, O8, T5, T6

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 11

Indikátory:

Počet účastníků programů DVPP

% školních zařízení, jejichž pracovníci absolvují programy DVPP

Počet a obsah programů DVPP

Pokrytí území Libereckého kraje nabídkou programů (dostupnost nabídky)

Cílový stav 3.5.11:

Jsou vytvořeny podmínky pro systematické vzdělávání pracovníků vzdělávacích institucí neziskového charakteru – vzdělavatelů a lektorů

Vazba na SWOT:

S6, S12, S14, S16, S17, W11, O4, O8, T3, T5, T7

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 12

Indikátor:

Počet a kvalita programů pro pracovníky vzdělávacích institucí neziskového charakteru

Počet účastníků programů

3.6 Oblast veřejnosti

Cílový stav 3.6.12:

Veřejnost má možnost využívat nabídku environmentálního zájmového vzdělávání a osvětových programů

Vazba na SWOT:

S2, S10, S11, S12, S14, S16, S17, W2, W5, W8, W12, O7, T2, T4, T5, T7, T8

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 13

Indikátor:

Počet realizovaných osvětových aktivit a projektů zájmového vzdělávání

Cílový stav 3.6.13:

Veřejnost má k dispozici aktuální a objektivní informace o stavu životního prostředí v Libereckém kraji a účastní se rozhodování o něm

Vazba na SWOT:

S2, S8, S10, W8, W9, W10, W12, O7, T7, T8

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 14

Indikátory:

Počet akcí zapojujících veřejnost do rozhodování v oblasti životního prostředí

Veřejně dostupné informační zdroje o stavu životního prostředí v LK

3.7 Infrastruktura, koordinace, spolupráce a komunikace v EVVO, kvalitní nabídka programů

Cílový stav 3.7.14:

Je vytvořena funkční stabilní síť aktérů, partnerů a institucí, která rovnoměrně pokrývá Liberecký kraj a jejíž účastníci vzájemně komunikují a sdílejí informace a zkušenosti

Vazba na SWOT:

S5, S6, S7, W4, W5, W6, W12, O3, O4, O5, T1, T3, T4

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 16

Indikátory:

Existující formální i neformální sítě spolupráce a výměny zkušeností. Počet subjektů zapojených v sítích.

Počet společně realizovaných akcí

Cílový stav 3.7.15:

Je vytvořen stabilní mechanismus efektivní koordinace a metodického vedení v oblasti EVVO

Vazba na SWOT:

S1, S2, W1, W4, W5, W6, W12, O3, O4, O5, T1, T3, T4

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 17

Indikátory:

Existující systém mezesortní, rezortní, oborové apod. spolupráce

Propojenost opatření od regionální po místní úroveň

Cílový stav 3.7.16:

Všechny cílové skupiny mají možnost volby kvalitních služeb EVVO

Vazba na SWOT:

S5, W2, W11, O8, T8

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 15

Indikátory:

Aktuálnost a široké spektrum informací dostupných na www.ekovychovalk.cz

Využití systému certifikace programů a vzdělávacích institucí v oblasti EVVO, který vznikne na národní úrovni

3.8 Indikátory

Cílový stav 3.8.17:

Indikátory navržené v Akčním plánu na období 2011 – 2013 jsou ověřovány a průběžně aktualizovány

Vazba na SWOT:

S1, W1, O3, O4, T1

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 18

Indikátor:

Existuje funkční systém indikátorů pro sledování úspěšnosti akčních plánů a návaznosti na národní dokumenty (AP SP EVVO ČR)

3.9 Finanční rámec pro EVVO

Cílový stav 3.9.18:

Pro rozvoj EVVO jsou zajištěny prostředky z rozpočtu LK

Vazba na SWOT:

S3, S4, S5, W3, O3, T3

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 19

Indikátor:

Objem finančních prostředků z rozpočtu rezortů a Grantového fondu Libereckého kraje na EVVO

Cílový stav 3.9.19:

Pro rozvoj EVVO jsou využívány prostředky z rozpočtu ČR, EU a finančních mechanismů dalších zemí

Vazba na SWOT:

S8, W6, O2, O3, O5, T3

Vazba na AP SP EVVO ČR:

Cílový stav 20

Indikátory:

Objem finančních prostředků získaných z těchto zdrojů.

Počet projektů podpořených z těchto zdrojů.

Počet společných projektů více realizátorů zasahujících větší oblast Libereckého kraje

4. DOPORUČENÍ PRO OSTATNÍ SUBJEKTY V OBLASTI EVVO

4.1 Veřejná správa

4.1.1 Veřejná správa na regionální úrovni

- zapojit se do systému EVVO, vyčlenit pověřeného pracovníka dalších odborů KÚLK (regionální rozvoj, školství, zdravotnictví) a popsat jeho kompetence, podílet se na činnosti meziresortní pracovní skupiny
- Vytvořit podmínky pro pravidelná setkávání aktérů EVVO na místní úrovni, podporovat výměnu informací, spolupráci a vytváření místních sítí
- rozšířit směrnici *green-procurement* na příspěvkové organizace

4.1.2 Veřejná správa na místní úrovni

- vytvářet finanční nástroje na podporu EVVO
- podle místních podmínek (zejména ORP) vytvořit pracovní náplň koordinátora EVVO, podílet se na fungování regionální sítě
- začleňovat EVVO a ekoporadenství do rozvojových programů, umožňovat vznik sítí na místní úrovni
- zapojit se do fungujících systémů a sítí, využít zpracovaných metodik (např. Zdravá města – MA21)
- preferovat environmentálně šetrná řešení v investičních i neinvestičních rozvojových aktivitách a v dotačních systémech
- přijmout provozní směrnici *green-procurement* a upravit systém vnitřního fungování úřadu a příspěvkových organizací
- ve spolupráci s místními partnery pořádat osvětové akce nebo podporovat jejich pořádání

4.2 Školy, zařízení pro zájmové vzdělávání, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

- využívat dotačních titulů na realizaci programů EVVO a na environmentálně příznivá provozní opatření
- využívat nabídky SEV a dalších organizací poskytujících programy EVVO
- umožnit pedagogům efektivně využívat nabídky dalšího vzdělávání v oblasti EVVO, vytvářet školní týmy pro realizaci programů EVVO
- využívat školní zahrady a přírodní okolí škol pro EVVO (úpravy, výuka a praxe v terénu)
- zapojit se do života místní komunity a aktivně se podílet na EVVO v obci

4.3 Nestátní neziskové organizace

- zvyšovat odborné kapacity pracovníků zapojených do EVVO
- podílet se na systému a síti EVVO v LK, komunikovat a spolupracovat, publikovat na www.ekovychovalk.cz a posílit tak dostupnost nabídky informací
- vyhodnocovat kvalitu a efektivitu poskytovaných programů

4.4 Podnikatelský sektor

- preferovat environmentálně příznivé postupy a řešení, aplikovat BAT, systémy environmentálního účetnictví a auditu, ekodesignu atp.
- otevřeně informovat a komunikovat
- podporovat EVVO např. formou finančních příspěvků (darů) NNO, zapojovat se do života komunit jako sociálně a environmentálně odpovědná firma

5. ZPŮSOB VYHODNOCOVÁNÍ REALIZACE

Koncepce EVVO je pro dílčí období konkretizována prostřednictvím akčních plánů. V tomto dokumentu jsou dílčí cíle akčního plánu pouze formulovány, při dalším projednávání a schvalování akčních plánů bude nutné stanovit pro jednotlivé cíle konkrétní hodnoty monitorovacích indikátorů ve vazbě na schválený rozpočet a sledovat jejich plnění.

Indikátory proto v tomto dokumentu nejsou stanoveny jako konkrétní cílové hodnoty. Vzhledem k malé možnosti odhadnout dostupné finanční zdroje, limitující realizaci Koncepce EVVO Libereckého kraje, by bylo velmi obtížné takto stanovit cíle na dlouhé období. Jsou však formulovány jako měřitelné hodnoty a předpokládá se jejich sledování a každoroční vyhodnocování trendů.

Některé cíle jsou propojeny s aktivitami na národní úrovni (zejména certifikace služeb EVVO) a v regionálním měřítku mohou být v dimenzi akčního plánu především pilotně vyzkoušeny.

Sledování plnění monitorovacích indikátorů je jedním ze základních úkolů koordinátora EVVO (viz Příloha I). Na vyhodnocování se bude podílet koordinátor a meziresortní pracovní skupina, která navrhuje cíle pro další období a případné změny koncepce, předkládá podněty výborům zastupitelstva Libereckého kraje a radnímu, v jehož kompetenci je oblast EVVO.

Vzhledem k vazbám na SP EVVO ČR se rovněž očekává, že indikátory budou vykazovány vůči MŽP a vznikne možnost meziregionálního srovnání realizace EVVO v jednotlivých krajích ČR.

6. Akční plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Libereckého kraje na období 2011 – 2013

Opatření 1 (cílový stav 3.1.1)

Podporovat aktivity organizací, které pořádají programy a publikují informace s tematikou EVVO pro rodiny s dětmi

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: NNO (zejména mateřská centra)

Další spolupracující subjekty: RZ, SEV, NNO

Opatření 2 (cílový stav 3.1.2)

Koordinovat síť Mrkvička – síť mateřských škol realizujících EVVO, poskytovat MŠ informační a metodický servis, nabízet vzdělávací materiály a vzdělávací programy pro pedagogy MŠ

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: STŘEVLIK

Další spolupracující subjekty: RŠMTS, MŠ, SEV a další vzdělávací organizace a instituce včetně NNO, města a obce

Opatření 3 (cílový stav 3.1.2)

Vytvářet podmínky pro snižování nepříznivých dopadů provozu MŠ na životní prostředí (např. zavádění environmentálně šetrných provozů, přírodní úpravy zahrad MŠ, využívání místních produktů a produktů ekologického zemědělství, podnětné přírodní prostředí v areálu MŠ) – publikovat informační a metodické materiály, motivovat zřizovatele škol k podpoře této činnosti, formou grantového fondu podporovat tyto aktivity i finančně, preferovat environmentálně šetrná řešení při rozhodování o investicích

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: OŠMTS, RZŽP

Další spolupracující subjekty: RZ, KHS, MŠ, města a obce

Opatření 4 (cílový stav 3.2.3)

Systematicky podporovat začleňování EVVO do ŠVP škol, metodicky a informačně podporovat hodnocení EVVO (např. podpora sítě MRKEV a vzdělávacích akcí v rámci této sítě, prezentace příkladů dobré praxe apod.)

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: OŠMTS

Další spolupracující subjekty: SEV

Opatření 5 (cílový stav 3.2.4)

Rozvíjet síť vzdělávacích organizací a institucí (SEV, ekocentra, školy) působících v oblasti EVVO, zajistit udržitelnost této sítě a rovnoměrnost nabídky na celém území LK, systematicky podporovat nabídku vzdělávacích programů poskytovaných v rámci této sítě jako veřejnou službu. Nabídku programů vyhodnocovat z hlediska zahrnutí klíčových témat EVVO, pokrytí území kraje a uspokojení poptávky po službách EVVO

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: RZŽP

Další spolupracující subjekty: RŠMTS, STŘEVLIK a další SEV, další vzdělávací organizace a instituce včetně NNO, města a obce

Opatření 6 (cílový stav 3.2.4)

Propagovat nabídku ověřených a kvalitních vzdělávacích programů na www.ekovychovalk.cz, motivovat školy k jejich využívání (např. doporučení školám, příklady dobré praxe, pomůcky v oblasti EVVO apod.)

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Spolupracující subjekty: SEV, další poskytovatelé programů a služeb EVVO

Opatření 7 (cílový stav 3.2.4)

Sledovat a vyhodnocovat kvalitu poskytovaných programů EVVO nabízených školám

Termín: od 2013 trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: RZŽP

Další spolupracující subjekty: SEV DIVIZNA, STŘEVLIK a další SEV, další vzdělávací organizace a instituce včetně NNO, TUL

Opatření 8 (cílový stav 3.2.5)

Vytvářet podmínky pro snižování nepříznivých dopadů provozu ZŠ a SŠ na životní prostředí (např. zavádění environmentálně šetrných provozů, přírodní úpravy zahrad ZŠ, využívání místních produktů a produktů ekologického zemědělství, bezpečné cesty do škol, podnětné přírodní prostředí ve školním areálu apod.) – publikovat informační a metodické materiály, motivovat zřizovatele škol k podpoře této činnosti, formou grantového fondu podporovat tyto aktivity i finančně, preferovat environmentálně šetrná řešení při rozhodování o investicích

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: OŠMTS, RŠMTS

Další spolupracující subjekty: RZ, KHS, ZŠ a SŠ, města a obce

Opatření 9 (cílový stav 3.3.6)

Spolupracovat s TUL, podporovat zapojení pedagogů a studentů do výzkumu v oblasti EVVO a nabídky programů EVVO v Libereckém kraji

Termín: od 2012 trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: TUL

Další spolupracující subjekty: SEV, další vzdělávací organizace a instituce včetně NNO, ZŠ a SŠ

Opatření 10 (cílový stav 3.3.7)

Spolupracovat s VOŠ a TUL při snižování nepříznivých dopadů provozu na životní prostředí (např. zavádění environmentálně šetrných provozů, využívání místních produktů a produktů ekologického zemědělství, podnětné přírodní prostředí ve školním areálu apod.) – publikovat informační a metodické materiály, motivovat zřizovatele škol k podpoře této činnosti, formou grantového fondu podporovat tyto aktivity i finančně, preferovat environmentálně šetrná řešení při rozhodování o investicích

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: RŠMTS, další provozovatelé VOŠ, TUL

Další spolupracující subjekty: RZ, KHS

Opatření 11 (cílový stav 3.4.8)

Podporovat environmentální vzdělávání úředníků územně samosprávních celků v souladu se systémem vzdělávání úředníků územně samosprávních celků s využitím akreditovaných vzdělávacích programů a dalších forem vzdělávání, např. e-learningových kurzů

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: hejtman LK, starostové měst a obcí

Další spolupracující subjekty: vzdělávací organizace a instituce včetně NNO

Opatření 12 (cílový stav 3.4.8)

Podporovat snižování nepříznivých dopadů provozu úřadů veřejné správy na životní prostředí (zavádění a rozšiřování směrnic *green procurement*, preference environmentálně šetrných řešení při rozhodování o investicích atp.)

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: hejtman LK, starostové měst a obcí

Další spolupracující subjekty: STEP, environmentální poradny

Opatření 13 (cílový stav 3.4.9)

Informačně a metodicky podporovat firmy a organizace uplatňující environmentální principy a zavádějící dobrovolné environmentální nástroje, jejichž součástí je EVVO zaměstnanců, v rámci propagace Libereckého kraje propagovat regionální environmentálně šetrné výrobky např. v potravinářství

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: KHK, RAR

Další spolupracující subjekty: MAS, ARR, SEV, environmentální poradny

Opatření 14 (cílový stav 3.5.10)

Systematicky podporovat nabídku DVPP pro řídicí pracovníky, školní koordinátory EVVO a ostatní pedagogické pracovníky, zejména nabídku akreditovaných programů a aktivity informačních a metodických sítí pedagogů EVVO (MRKEV)

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: RŠMTS

Další spolupracující subjekty: SEV Divizna (koordinátor sítě MRKEV), STŘEVLIK a další SEV, vzdělávací organizace a instituce včetně NNO

Opatření 15 (cílový stav 3.5.11)

Systematicky podporovat nabídku vzdělávání pro pracovníky vzdělávacích institucí neziskového charakteru – vzdělavatelů a lektorů, zejména nabídku akreditovaných programů. Podílet se na vzniku systému dalšího vzdělávání a ověřování kvality lektorů EVVO (státní program realizovaný MŠMT a MŽP)

Termín: 2013

Garant: RZŽP

Klíčový partner: SSEV Pavučina

Další spolupracující subjekty: SEV, NNO, vzdělávací organizace a instituce

Opatření 16 (cílový stav 3.6.12)

Podporovat osvětu a šíření informací mezi veřejností z oblasti ochrany životního prostředí, zemědělství, lesnictví a vodního hospodaření s vazbou na životní prostředí, a to formou publikování informací (elektronicky na www.ekovychovalk.cz, tiskem), pořádání programů a podpory realizace osvětových programů dalších subjektů

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: RZŽP

Další spolupracující subjekty: STŘEVLIK a další SEV, environmentální poradny, NNO, firmy, zemědělské, lesnické a vodohospodářské subjekty, města a obce

Opatření 17 (cílový stav 3.6.13)

Podporovat akce zapojující veřejnost do rozhodování v oblasti životního prostředí, poskytovat informace a metodickou podporu pro realizaci MA21, podporovat dobrovolnictví a propagovat ho jako žádoucí formu aktivního zapojování veřejnosti do péče o životní prostředí

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: RZŽP

Další spolupracující subjekty: města a obce, SEV, environmentální poradny, NNO

Opatření 18 (cílový stav 3.7.14)

Podporovat aktivity existujících sítí v EVVO (Mrkvička, MRKEV) a využívat příklady jejich dobré praxe pro širší komunikaci ostatních organizací a institucí v oblasti EVVO, podporovat pořádání společných akcí (konference, semináře) a publikační činnost

Termín: trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: STŘEVLIK a SEV Divizna

Další spolupracující subjekty: NNO, vzdělávací organizace a instituce, poskytovatelé programů a služeb EVVO, SCHKO, MIC, mimoregionální a zahraniční organizace a instituce v oblasti EVVO

Opatření 19 (cílový stav 3.7.15)

Obnovit činnost mezirezortní pracovní skupiny (bývalého poradního výboru), konstituovat její pozici v rámci Libereckého kraje a mezi subjekty aktivními v EVVO, formulovat její statut, plán činnosti, komunikační strategii

Termín: 2011 a dále trvale

Garant: RZŽP

Spolupracující subjekty: RŠMTS, RZ, RR, poskytovatelé programů a služeb EVVO, zástupci cílových skupin

Opatření 20 (cílový stav 3.7.16)

Monitorovat kvalitu poskytovaných programů a služeb EVVO, přijmout standardy kvality a podmínky pro certifikaci služeb a lektorů stanovené na celorepublikové úrovni (státní program, viz opatření 15)

Termín: 2013

Garant: RZŽP

Klíčový partner: SSEV Pavučina

Další spolupracující subjekty: SEV, TUL, NNO, vzdělávací organizace a instituce

Opatření 21 (cílový stav 3.8.17)

Formulovat konkrétní hodnoty indikátorů k jednotlivým opatřením na základě schváleného rozpočtu LK, monitorovat naplňování indikátorů a hodnotit realizaci opatření s vazbou na cílový stav, aktualizovat indikátory pro další období (rok plnění aktuálního akčního plánu, akční plán na další období)

Termín: 2011 a dále každoročně

Garant: RZŽP

Klíčový partner: koordinátor, mezirezortní pracovní skupina

Opatření 22 (cílový stav 3.9.18)

V rámci stanovených výdajových limitů vyčlenit prostředky z rozpočtů rezortů na plnění úkolů akčního plánu formou jednorázových a víceletých zakázek

Termín: 2011 a dále každoročně

Garant: RZŽP

Klíčové partnery: RZ, RR, výbory zastupitelstva LK, mezirezortní pracovní skupina

Opatření 23 (cílový stav 3.9.19)

Na podporu EVVO efektivně využívat prostředky ze státního rozpočtu a dalších veřejných rozpočtů (SFŽP, OPŽP, OPVK, případně dalších operačních programů a finančních nástrojů)

Termín: 2011 a dále trvale

Garant: RZŽP

Klíčové partnery: Poskytovatelé programů a služeb EVVO

Opatření 24 (cílový stav 3.9.19)

V rámci stanovených limitů vyčlenit prostředky na spolufinancování, popř. na podporu předfinancování projektů dalších subjektů v oblasti EVVO, které významně přispívají k rovnoměrnému pokrytí Libereckého kraje nabídkou kvalitních programů EVVO

Termín: 2011 a dále trvale

Garant: RZŽP

Klíčový partner: RR, RŠMTS, RZŽP

Další spolupracující subjekty: STŘEVLIK, další SEV, poskytovatelé programů a služeb EVVO

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA I

KOMPETENCE A VAZBY V KONCEPCI EVVO LIBERECKÉHO KRAJE (KOORDINÁTOR, PORADNÍ VÝBOR/MEZIRESORTNÍ PRACOVNÍ SKUPINA)

Koordinátor EVVO Libereckého kraje

Výkonnou složkou realizace Koncepce EVVO je koordinátor, který zajišťuje a koordinuje ty aktivity, kde je garantem RZŽP. V současné době zajišťují tyto aktivity pracovníci RZŽP, pracovníci krajské příspěvkové organizace STŘEVLIK a v menší míře další organizace (zejména SEV Divizna, další NNO). Toto rozdělení rolí může nadále pokračovat. Bylo by však vhodné formulovat činnosti, které jsou v kompetenci LK, a které jsou zajišťovány jiným subjektem jako objednávka veřejných služeb, a zajistit jejich realizaci stabilním finančním příspěvkem.

Následující přehled uvádí, které aktivity s vazbou na opatření Koncepce EVVO LK zajišťuje koordinátor (garant opatření je RZŽP) a jak jsou v současné době (2009) zajištěna.

Činnost koordinátora	Op.	Zajišťuje (2009)	Pozn.
Metodická a informační podpora aktivit organizací, které poskytují programy EVVO pro rodiny s dětmi	1	Pracovníci RZŽP	Jako součást komunikace s NNO (publikování informací na www.ekovychovalk.cz a tiskem, pořádání vzdělávacích akcí)
		NNO	V rámci projektu podpořeného z fondů EU, s účastí LK
Koordinace sítě MŠ Mrkvička	2	STŘEVLIK	
Podpora MŠ při zavádění environmentálně šetrných provozních opatření	3	STŘEVLIK	V rámci činnosti sítě Mrkvička
Metodická a informační podpora ZŠ a SŠ při začleňování EVVO do ŠVP, metodická podpora sebehodnocení škol	4	SEV Divizna, STŘEVLIK	V rámci koordinace sítě MRKEV a projektu podpořeného z OPVK
Rozvoj sítě vzdělávacích organizací a institucí působících v oblasti EVVO, zajištění rovnoměrnosti nabídky na celém území LK	5	SEV Divizna (částečně), Pracovníci RZŽP	Komunikace v síti MRKEV
Podpora vzdělávacích programů		Pracovníci RZŽP	Grantový program, činnost krajské příspěvkové organizace STŘEVLIK
Vyhodnocování nabídky programů z hlediska zahrnutí klíčových témat EVVO a pokrytí území kraje		-	
Propagace nabídky programů na www.ekovychovalk.cz	6	Pracovníci RZŽP	
Sledování a vyhodnocování kvality poskytovaných programů EVVO nabízených školám	7	-	
Podpora ZŠ a SŠ při zavádění environmentálně šetrných provozních opatření	8	SEV Divizna	V rámci činnosti sítě MRKEV a projektů ŠUŽ a Ekoškola
Spolupráce s TUL	9	-	
Podpora VOŠ a TUL při zavádění environmentálně šetrných provozních opatření	10	-	
Podpora environmentálního vzdělávání	11	Pracovníci RZŽP	

úředníků ÚSC			
Podpora úřadů veřejné správy při zavádění environmentálně šetrných provozních opatření	12	Pracovníci RZŽP	
Informační a metodická podpora firem při zavádění environmentálně šetrných provozních opatření a zavádění dobrovolných nástrojů, propagace regionálních environmentálně šetrných výrobků	13	Pracovníci RZŽP (částečně)	Soutěž Výrobek roku (potravinářství)
Systematická podpora nabídky DVPP	14	STŘEVLIK	Programová nabídka, komunikace v rámci sítě Mrkvička
		SEV Divizna	Programová nabídka, komunikace v rámci sítě MRKEV
Systematická nabídka vzdělávání pro pracovníky vzdělávacích institucí neziskového charakteru	15	-	
Podpora osvěty a šíření informací mezi veřejností, koordinace env. poradenství ve smyslu Rozvojového programu environmentálního poradenství v ČR, resp. jeho Realizačního plánu	16	Pracovníci RZŽP	
Podpora akcí zapojujících veřejnost do rozhodování v oblasti životního prostředí, metodická podpora při realizaci MA21	17	-	
Podpora existujících sítí v EVVO, rozšiřování sítí, podpora pořádání společných akcí, publikační činnost	18	STŘEVLIK	Koordinace sítě MŠ Mrkvička
		SEV Divizna	Koordinace sítě MRKEV (ZŠ a SŠ)
		Pracovníci RZŽP	Pořádání společných akcí, publikování
Zajištění činnosti meziresortní pracovní skupiny, tzn. zajištění komunikace mezi odbory LK, sestavení a organizace zasedání pracovní skupiny	19	-	
Monitoring kvality poskytovaných programů a služeb v EVVO	20	SEV Divizna (částečně)	V rámci činnosti v SSEV Pavučina
Formulace konkrétních hodnot indikátorů s vazbou na aktuální rozpočet LK, monitoring indikátorů a hodnocení realizace AP, aktualizace AP	21	Pracovníci RZŽP (částečně)	S vazbou na PRLK a požadavky MŽP na monitoring EVVO
Zajištění úkolů AP formou zakázek	22	Pracovníci RZŽP	
Efektivní využívání prostředků ze státního rozpočtu a dalších veřejných rozpočtů	23	-	
Zajištění prostředků LK na spolufinancování, popř. předfinancování projektů dalších subjektů EVVO s ohledem na rovnoměrné pokrytí LK	24	Jednotlivé rezorty LK	

Mezirezortní pracovní skupina

Mezirezortní pracovní skupina vznikla a fungovala jako poradní výbor odpovědného radního v rámci přípravy Koncepce EVVO na období do roku 2010 a fungovala při formulaci projektů EVVO, jejichž nositelem a významným partnerem byl Liberecký kraj (projekty Orsej a PRVO financované v období do roku 2008 z prostředků ESF). Její vazba na konkrétní osobu radního a ne zcela vyjasněné kompetence vedly k postupnému odumírání její činnosti a reálnému konci po změně na pozici radního pro oblasti životního prostředí a zemědělství.

Pro efektivní realizaci Koncepce EVVO 2011 – 2020 by bylo vhodné ustanovit mezirezortní pracovní skupinu, mezi jejíž aktivity by mělo patřit především:

- zajištění komunikace mezi rezorty LK, které se podílejí na realizaci cílů a opatření, zejména systémového charakteru (opatření 23, 24)
- efektivní komunikace mezi rezorty LK a rozdělení aktivit při realizaci cílů a opatření na podporu programů EVVO, které mají mezioborový charakter, např. EVVO ve školství, podnikatelské sféře apod. a při monitoringu a hodnocení kvality těchto programů (opatření 3, 4, 5, 7, 8, 11, 14, 19, 21)
- efektivní zajištění finančních prostředků pro realizaci programů EVVO v rámci krajského rozpočtu, grantových programů LK a dalších veřejných zdrojů (opatření 22, 23, 24)
- efektivní komunikace mezi LK a dalšími subjekty aktivními v EVVO a cílovými skupinami
- monitoring naplňování opatření a cílových stavů Koncepce EVVO LK
- monitoring vazeb Koncepce EVVO LK na vyšší rozvojové dokumenty v oblasti EVVO a rozvojové dokumenty LK

Z hlediska efektivní komunikace a praktického podílu mezirezortní pracovní skupiny je nutné nalézt takovou formu a velikost, která bude vybavena příslušnými pravomocemi, bude zastupovat rezorty a vyjednávat za ně podmínky. Zároveň by měly být zastoupeny cílové skupiny tak, aby pro rozhodování byly k dispozici konkrétní informace o situaci EVVO.

Z hlediska struktury skupiny by bylo vhodné složení s účastí minimálně:

- zástupce RZŽP
- zástupce RŠM
- zástupce RZ
- zástupce RR
- zástupce příspěvkové organizace LK STŘEVLIK
- zástupce SEV
- zástupce mateřských škol
- zástupce základních a středních škol
- zástupce TUL
- zástupce podnikatelské oblasti (firmy, zemědělci)
- zástupce NNO

Skupina by měla být napojena na stávající výbory zastupitelstva, zastupitele a radní LK tak, aby její činnost mohla být efektivně realizována prostřednictvím rozhodování Rady LK a Zastupitelstva LK. Administraci činnosti skupiny by měl zajišťovat koordinátor EVVO LK.

PŘÍLOHA II

ADRESÁŘ SUBJEKTŮ EVVO V LIBERECKÉM KRAJI

Liberecký kraj	U Jezu 2a Liberec	www.kraj-lbc.cz	Nositel a řídicí orgán a Koncepce EVVO Libereckého kraje
Střediska ekologické výchovy, ekocentra a poradny			
STŘEVLIK	Čp. 5 463 31 Oldřichov v Hájích	www.strevlik.cz	Krajské středisko EVVO, příspěvková organizace Libereckého kraje
SEV Divizna	Masarykova 1347/31 460 06 Liberec	www.zooliberec.cz/divizna	Městské středisko EVVO, součást příspěvkové organizace Zoo Liberec
SEV Český ráj	Sedmihorky 72 511 01 Turnov	www.sevceskyraj.cz	SEV zřizované NNO
Ekoporadna Orsej	Vlastivědné muzeum a galerie Česká Lípa	www.muzeumcl.cz/ekoporadna	Příspěvková organizace Libereckého kraje
Čmelák SPP	Švermova 32 460 10 Liberec	www.cmelak.cz	SEV zřizované NNO
Ekocentrum ČSOP Armillaria	U Nisy 362/6 460 01 Liberec	www.armillaria.cz	Ekocentrum a poradna zřizovaná NNO
SEV Jizerka	Rýnovická 2 466 01 Jablonec n.N.	www.projizerky.cz	SEV zřizované NNO
Další organizace a instituce s aktivní nabídkou programů EVVO (zejména pro školy a veřejnost)			
Archa	Masarykova 1347/31 460 06 Liberec	www.zooliberec.cz/archa	Záchranná stanice provozovaná příspěvkovou organizací Města Liberce
Asociace strážců přírody	Dobrovského 3 543 01 Vrchlabí	www.krnap.cz/asociace	
Centrum pro rodinu M.E.D.	Tyršova 380 513 00 Semily	www.medsemily.cz	NNO
Česká společnost ornitologická	Nám. Osvobození 297 470 01 Česká Lípa	www.cso- severoceskapobočka.wz.cz	NNO – pobočka celostátní organizace
Jizersko-ještědský horský spolek	Nerudovo nám. 108/1 460 01 Liberec	www.horskyspolek.cz	NNO
Labyrint Bohemia o.p.s. – IQ park	Košická 6 460 12 Liberec	www.iqpark.cz	NNO
Lesy ČR, s.p.	Oblastní inspektorát Liberec Sokolská 22 460 31 Liberec	www.lesy.cz	Podnikatelský subjekt
Liga na ochranu zvířat	Vítězná 19 460 01 Liberec	http://kocky.ok.cz	NNO
Lunaria	Čp. 82 463 66 Jindřichovice p.S.	www.lunaria-jindrichovice.cz	NNO
MC Mateřídouška	Petra Bezruč 387 463 62 Hejnice	www.mcmateridouška.wz.cz	NNO
Nadace Preciosa	Opletalova 3197 466 01 Jablonec nad Nisou	www.nadace.preciosa.cz	NNO
Nadace pro záchranu a obnovu Jiz. hor	Matoušova 453/21 460 02 Liberec 3	http://jizerky.ecn.cz	NNO
Ptačí dům Dubá	Nedamovská 202 471 71 Dubá	http://ptaci.dum.sweb.cz	Záchranná stanice provozovaná NNO
Společnost pro Lužické hory	Zdislavy z Lemberka 335 471 25 Jablonné v Podj.	www.spolecnostlh.cz	NNO
Ústav pro hospodářskou úpravu lesa	Pobočka Jablonec n.N. Jungmannova 10 466 01 Jablonec n.N.	www.uhul.cz/jablonec	Podnikatelský subjekt
Venkovský prostor o.p.s.	U Nisy 6a 460 01 Liberec	www.venkovskyprostor.cz	NNO
ZO ČSOP Animals	Čp. 95 512 03 Libštát	http://libstat.zachrannastanice. sweb.cz	Záchranná stanice provozovaná NNO
ZO ČSOP Křižánky	Vejrichova 539 511 01 Turnov	www.csopkrizanky.cz	NNO

ZO ČSOP při Správě CHKO Jizerské hory	Gen.Píky 803/4 460 01 Liberec	www.volny.cz/csopschkojh.cz	NNO
ZOO Liberec	Masarykova 1347/31 460 06 Liberec	www.zooliberec.cz	Příspěvková organizace Města Liberce
Správy velkoplošných chráněných území			
KRNAP	Dobrovského 3 543 01 Vrchlabí	www.krnep.cz	
CHKO České Středohoří	Michalská 260/4 412 01 Litoměřice	www.ceskestredohori.ochranaprirody.cz	
CHKO Český ráj	Dvořákova 294 511 01 Turnov	www.ceskyraj.ochranaprirody.cz	
CHKO Jizerské hory	U Jezu 10 460 02 Liberec 4	www.jizerskehory.ochranaprirody.cz	
CHKO Lužické hory	Školní 12 471 27 Jablonné v Podj.	www.luzickehory.ochranaprirody.cz	
CHKO Kokořínsko	Česká 149 276 01 Mělník	www.kokorinsko.ochranaprirody.cz	

PŘÍLOHA III

FINANČNÍ RÁMEC REALIZACE KONCEPCE EVVO LIBERECKÉHO KRAJE

Nákladová část finančního rámce realizace Koncepce EVVO Libereckého kraje je založena na zkušenostech z předchozího období a výsledcích podpory poskytovatelů služeb (realizovaných programů). Náklady nejsou popsány ve vazbě na jednotlivé cíle koncepce a akčního plánu, bude nutné je upřesňovat v souvislosti se schválenými kvantifikovanými indikátory jednotlivých cílů a ve vazbě na rozpočet Libereckého kraje a další dostupné zdroje. Pro účely tohoto dokumentu jsou formulovány rámcové náklady na aktivity, kterými bude koncepce realizována.

Přehled zdrojů je založen na dostupných fondech mimo krajský rozpočet a je platný pro období do roku 2013.

Náklady na realizaci Koncepce EVVO Libereckého kraje

1) Organizační zajištění naplňování koncepce EVVO – činnost koordinátora a poradního orgánu

Činnost koordinátora je podle zkušeností z okolních regionů možné formulovat jako zakázku pro externího dodavatele. Vzhledem k tomu, že část potřebných činností vykonávají zaměstnanci rezortu zemědělství a životního prostředí a část příspěvková organizace STŘEVLIK, bylo by vhodné konkretizovat potřebné činnosti a ty, které zatím nejsou v pracovních náplních zaměstnanců uvedených subjektů, zformulovat jako zakázku pro externího dodavatele.

Činnost mezirezortní pracovní skupiny budou její členové vykonávat jako součást pracovní náplně (pracovníci krajského úřadu) nebo jako dobrovolníci, bylo by však vhodné vyhradit pracovní skupině rozpočet pro úhradu nákladů spojených s činností (např. cestovné).

Potřebné náklady: podle schváleného objemu činnosti, cca 500 000 Kč/rok

2) Provozní náklady krajského SEV - STŘEVLIK

Potřebné náklady: pro rok 2011 cca 5 500 000 Kč, úpravy pro další roky dle inflace a případných změn rozsahu činnosti

3) Podpora organizací a institucí poskytujících programy EVVO pro jednotlivé cílové skupiny

- a) dlouhodobá podpora činností, které naplňují Koncepti EVVO v oblasti strategických cílů a nejsou realizovány krajským SEV
- b) grantový program na podporu menších, kvalitních, pilotních a inovativních programů
- c) podpora programů s dopadem na celé nebo převážné území kraje, financovaných z národních a evropských fondů (např. formou půjčky na předfinancování, podílu na spolufinancování)

Potřebné náklady v řádu milionů Kč/rok

4) Investice do infrastruktury v oblasti EVVO

- a) vlastní investice (např. rekonstrukce budov s cílem dosáhnout environmentálních provozních standardů, vybavení pro poskytování programů apod.) ve vlastních zařízeních a ve zřizovaných organizacích
- b) podíl na investicích jiných subjektů naplňujících koncepti EVVO, financovaných s příspěvím z národních nebo evropských zdrojů

Potřebné náklady v řádu stovek milionů Kč

5) Propagace EVVO a činností naplňujících koncepti EVVO v Libereckém kraji

- www.ekovychovalk.cz, popř. další elektronická média
- tištěné publikace (informační a propagační letáky, brožury)
- organizace tiskových konferencí apod. akcí zaměřených zejména na propagaci dobrých příkladů v oblasti EVVO

Potřebné náklady v řádu několika stovek tisíc Kč/rok

Zdroje pro realizaci Koncepce EVVO Libereckého kraje

1) Regionální zdroje

Rozpočet Libereckého kraje

- pokrytí provozních nákladů STŘEVLIK, investic, organizačních nákladů na plnění koncepce EVVO
- roční a víceleté zakázky na realizaci vybraných částí koncepce EVVO pro externí dodavatele, s cílem rovnoměrného pokrytí území kraje nabídkou programů a služeb, dostupnosti programů zejména pro cílovou skupinu škol v dosud slabě pokrytých oblastech (Českolipsko, Semilsko)
- propagace EVVO
- spolufinancování a pomoc při předfinancování projektů podpořených z národních a evropských zdrojů

Grantový fond Libereckého kraje

- podpora pilotních, modelových projektů
- příprava a zpracování projektových žádostí do evropských fondů

Globální grant z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

- Zvyšování kvality ve vzdělávání
- Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
- Podpora nabídky dalšího vzdělávání

2) Národní zdroje

- Granty Ministerstva životního prostředí ČR pro NNO (činnosti – programy EVVO)
- Státní fond životního prostředí ČR (investiční projekty)
- Granty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro NNO (programy EVVO pro školy)
- Program Národní síť středisek ekologické výchovy
- Soukromé zdroje na menší aktivity NNO (Nadace Partnerství, Nadace VIA)

3) Zdroje EU

Operační program Životní prostředí

Prioritní osa 7 Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

Oblast podpory 7.1 – Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací. Investiční podpora, využitelnost především pro investiční projekty v oblasti rozvoje sítě poraden, center EVVO a dalších specializovaných pracovišť

Program rozvoje venkova

V rámci programu rozvoje venkova lze podpořit realizaci projektů na území obcí s počtem obyvatel do 500 obyvatel, v rámci některých opatření PRV a v oblastech působnosti místních akčních skupin také na území obcí s počtem obyvatel do 2000.

Priorita III Kvalita života ve venkovských oblastech, III.3.1 Vzdělávání a informace

Podpora je určena na vzdělávání a informování hospodářských subjektů, které působí nebo hodlají působit v oblastech diverzifikace činností nezemědělské povahy, zakládání a rozvoje mikropodniků, venkovského cestovního ruchu, obnovy a rozvoje vesnic a ochrany a rozvoje dědictví venkova.

Priorita IV Leader (v rámci realizace strategií jednotlivých místních akčních skupin a s vazbou na výběr jednotlivých opatření PRV ve fichích/opatřeních strategií)

Pozn.: financování z PRV je možné využít pro projekty investičního charakteru s nepřímým vztahem k EVVO (např. pro investice v oblasti ekologizace budov veřejné správy, investiční projekty v oblasti rozvoje obnovitelných zdrojů energie, apod.).

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Prioritní osa 1 Adaptabilita

Vhodné aktivity/náklady (příklad):

- další vzdělávání podporované zaměstnavateli
- aplikování všech forem vzdělávání pracovníků dle specifických potřeb zaměstnavatelů včetně přípravy na konkrétní náplň práce na konkrétní pracovní pozici (využitelnost například v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO atd.)

Prioritní osa 4 Veřejná správa a veřejné služby

Vhodné aktivity/náklady (příklad):

- zefektivnění řízení lidských zdrojů ve veřejné správě, včetně vzdělávání zaměstnanců úřadů veřejné správy, politiků včetně zastupitelů územních samosprávných celků, metodiků a školitelů pro veřejnou správu;
- rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání (vč. E-learningu)
- vytvoření a aplikace nástrojů na podporu účasti občanů na rozhodování a místním veřejném životě

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Prioritní osa 2 - Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj

Vhodné aktivity/náklady (příklad):

zapojení partnerů do tvorby vzdělávacích programů.

- podpora spolupráce vyšších odborných škol se základními a středními školami za účelem motivace ke studiu technických a přírodovědných oborů.
- příprava vzniku a fungování technologických platform, technologicky orientovaných klastrů apod. včetně přípravy lidských zdrojů.
- stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru.

Prioritní osa 3 - Další vzdělávání

Vhodné aktivity/náklady (příklad):

- podpora vzdělávání občanů v oblasti obecných i odborných kompetencí.
- národní a regionální podpůrné programy stimulace poptávky po individuálním vzdělávání ze strany jednotlivců a poskytování informačních a poradenských služeb.
- podpora vzdělávací nabídky v oblasti dalšího vzdělávání – rozvoj vzdělávacích programů pro vzdělávání dospělých ve školách a dalších vzdělávacích institucích.
- vzdělávání pedagogů, lektorů, řídicích a organizačních pracovníků škol a dalších vzdělávacích institucí pro další vzdělávání.

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

Podpora je částečně možná v rámci Prioritní osy 3 Posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání, Oblast podpory 3.1 – Rozvoj kapacit vysokých škol v terciárním vzdělávání.

Tato prioritní osa je zaměřena na zvýšení kapacit vysokých škol (např. budování vysokoškolských kampusů), které se týkají hlavně přírodovědných a technických oborů, a které jsou využitelné k růstu konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v regionech. Příjemce podpory: zejména veřejné vysoké školy, státní vysoké školy a soukromé vysoké školy splňující Rámec Společenství pro veřejnou podporu výzkumu, vývoje a inovací.

Operační programy Přeshraniční spolupráce

Podmínkou je realizace projektů na bázi přeshraničního partnerství na polské nebo saské straně Euroregionu Nisa. Program je využitelný pro realizaci investičních i neinvestičních projektů environmentální osvěty a vzdělávání.

Program Zelená úsporám

Program se v roce 2010 bude pravděpodobně rozšiřovat i na skupinu příjemců z oblasti veřejné správy, tzn. bude možné jej využít pro investice k zateplení budov a realizaci opatření vedoucích k úsporám energií a využívání energií z obnovitelných zdrojů i v případě škol, sídel veřejné správy apod. V oblasti EVVO budou jako kontaktní a poradenská místa pro žadatele fungovat mj. místní akční skupiny.

Podrobné informace k jednotlivým finančním zdrojům

Grantový fond Libereckého kraje	http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz
Globální grant OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	http://opvk.kraj-lbc.cz
Ministerstvo životního prostředí ČR – grantový fond	www.mzp.cz
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR – grantový fond	www.msmt.cz
Strukturální fondy EU	www.strukturalni-fondy.cz
Operační program Životní prostředí	www.opzp.cz
Program rozvoje venkova	www.e-agri.cz
Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	www.msmt.cz
Operační program Výzkum a vývoj pro inovace	www.msmt.cz
Operační programy Přeshraniční spolupráce	www.ziel3-cil3.eu www.cz-pl.eu
Zelená úsporám	www.zelenausporam.cz

PŘÍLOHA IV

SITUACE EVVO

V DALŠÍCH KRAJÍCH REGIONU SOUDRŽNOSTI NUTS II SEVEROVÝCHOD

V obou dalších krajích NUTS II Severovýchod – Královéhradeckém a Pardubickém kraji je zpracována a aktualizována koncepce EVVO, jejíž realizací je pověřen krajský koordinátor (v obou případech externí organizace – na základě výběrových řízení jde o SEVER Horní Maršov a Ekocentrum Paleta), který úzce spolupracuje s pracovní skupinou.

V obou krajích vznikly v období 2006 – 2009 s podporou z Evropského sociálního fondu sítě organizací aktivních v EVVO, v Královéhradeckém kraji projekt dále pokračuje (KAPKA 21) s podporou krajského úřadu a externího financování, např. OPŽP.

Oba kraje mají vytvořeny regionální dotační tituly (grantový program) pro EVVO.

Královéhradecký kraj

- 1) Podpora výukových programů, osvětových akcí, přednášek, seminářů, odborných exkurzí do chráněných lokalit, terénní cvičení, kempy, brigády, výstavy, naučné a osvětové materiály, naučné stezky atd.
- 2) Podpora realizace „zelené školní učebny“ – přeměny tradičních školních zahrad na přírodě blízké prostředí a jejich využití v EVVO
- 3) Vytváření odborného a technického zázemí středisek EVVO a jejich aktivit

Pardubický kraj (program pro rok 2010)

- a) Provoz střediska s ekovýchovným zaměřením (v roce 2010 nebylo vyhlášeno, žadatelé mohli adresovat žádosti přímo krajskému úřadu)
- b) Přímé akce pro veřejnost (se zaměřením na mládež a na konkrétněji popsané cílové skupiny veřejnosti)
- c) Akce pro obecnou veřejnost
- d) Tiskoviny s ekovýchovnou tematikou

Zkušenosti všech tří regionů NUTS II jsou srovnatelné, pro efektivnější práci by byla vhodná intenzivnější spolupráce na úrovni krajů. Informační společná jednání proběhla do roku 2009 celkem 3krát, prozatím na ně nenavázaly konkrétní společné aktivity.

Podrobné informace:

Královéhradecký kraj	www.kr-kralovehradecky.cz
KAPKA 21	www.sever.ekologickavychova.cz
Pardubický kraj	www.ekovychova.cz